№ 74 ხუთშაბათი, 9 აპრილი, 1898 წ.

1877—1898

ივერია

№ 74 ხუთშაბათი, 9 აპრილი, 1898 წ.

ბაზეთის ღირს:

თვე	მან.	კ.	თვე	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

რედაქცია: ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.
ბაზეთის დასაბარებლად
და განცხადებათა დასაბეჭდად უნდა მიმართონ რედაქციის და წერა-კითხვ. გამავრც. საზოგადოების კანცელარიას
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზედ 16 კაპ., მეოთხეზედ—3 კაპ.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

თ. ილია ჭავჭავაძის იუბილეის გამო ქართველთა ამსნაგობამ ბოსსხერსებლადა სცნო დაიაფოს მის მიერ გამოცემული თხზულებანი

თ. ი. ბ. ჭავჭავაძისა,

რათა ყველას მისცეს საშუალება მათი შეძენისა.

დაკლებულ ფასად გაიყიდება წიგნები მხოლოდ 25 მაისამდე და შემდეგ-კი ისევ წინანდელ ფასად გაიყიდება.

პირველი ტომი გაიყიდება	.	70 კ.
მეორე „ „	.	60 „
მესამე „ „	.	60 „
მეოთხე (ორი წიგნია)	1 მან.	20 „

და ოთხივე ტომი ერთად 3 მანეთად.

ქალაქ გარეთ მცხოვრებთ გაეგზავნებათ მხოლოდ მაშინ, თუ ფოსტის ხარჯს გამოუგზავნიან ამანაგობას, I ტომზედ 16 კ., მეორეზედ 16 კ., მესამეზედ 16 კ. და მეოთხეზედ 24 კაპ.

წიგნები ამ ფასად მხოლოდ ამსნაგობის კიოსკში იყიდება.

ლორის-მელიქოვის ქუჩაზედ, ალექსანდროვის ბაღის თავში.

ქალაქს გარეშე მეფფოსტეების ადრესი: Тифлисъ. Грузинское издательское Товарищество.

(50—5.—15)

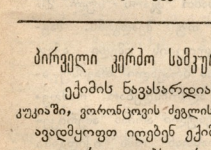

უნაკლულოდ და სრულიად ჰნახავთ ქვეყანაზედ ყველა ზედ დიდს მუზეის

ᲛᲣᲚᲪᲔ-ᲒᲔᲜᲙᲝᲕᲡᲙᲘᲡᲐᲡ,

რომელიც მოთავსებულია მირიმანოვის სახლში და ღია იქმნება მუდამ დღე 10 განყოფილება მხოლოდ ამ დღეს სასწაულ დღეებში. შესასვლელი ფასი 10 კაპ.

საანატომიო განყოფილება

ღია მხოლოდ დიდებისათვის. ქალებისათვის პარასკეობით, ხოლო მამაკაცებისათვის ყველა დანარჩენ დღეებში. შესასვლელი ფასი 10 კაპ.

(5—3)

პირველი კერძო სამკურნალო

ექიმის ნავასარდიანისა

კუკიაში, ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ)

ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დილითობით:

ბ. ს. ნავასარდიანი, 11—12 საათ. სადოსტაქარო, ვენერიული (სიფილისი) და საშარდეს ავადმყოფობანი.

ე. მ. ჩიტოვანი, 9—10 საათ. სნეულებანი: შინაგანი, თვალისა და ნერვებისა.

მკურნალი-ქალი ს. ი. რუდენკო. $10^1/_2$—$11^1/_2$ საათ. ქალთა სენით და ბავშვების ავადმყოფ. მსურველთ ყვავილს აუცრის.

ზ. ი. ბაბანასიანცი.—დილის $11^1/_2$—12 ს. ქალთა სენით და ბავშვებს ავადმყოფებს.

ი. თ. შროტახეკიჩი. 12—1 საათ. ყურისა, ყელისა, ცხვირისა და გულით ავადმყოფებს.

ს. ბ. კარაბეტიანცი. 1—$1^1/_2$ საათ. შინაგანი და ბავშვებისა.

ს. გ. ᲒᲣᲠᲯᲝ. $1^1/_2$—$2^1/_2$ ს. შინაგანი, და საშარდეს ავადმყოფობის.

სალამოობით:

ბ. ს. ნავასარდიანი—$6^1/_2$—7 საათ.

ს. ნ. შპაკოვსკი—6—7 საათ. ნერვებისა (ელექტროთერაპია), ვენერიულ და კანის სნეულებას.

ტ. ი. რუდენკო—სამკურნალოში გამოიკვლევს ქიმიურად და მიკროსკოპიულად შარდს, ნახველს, სისხლს, რძეს და სხვ.

რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შაური; ღარიბთათვის უფასოდ; ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

დარეკტორი სამკურნალოსი დოქტორი მედიცინისა ნავასარდიანი.

Первая частная лѣчебница *Д-ра Навасардіана.*

Тифлисъ, противъ памятн. Воронцову.

(Წ)

ᲨᲔᲫᲘᲛᲘ

კ. ი. გძელიშვილი

ᲛᲘᲘᲦᲔᲑᲡ

ᲣᲯᲔᲚᲘᲡ, ᲪᲮᲘᲠᲘᲡ ᲓᲐ ᲣᲠᲘᲗ ᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲝᲑᲡ.

დილ. 9—11 ს. საღამოზე 5—7 ს.

მიხეილის ქუჩა, ნემენცების ეკლესიის პირდაპირ. Михайловская, противъ кирки.

(10—5.—4)

გამგეობა გურიის სავაჭრო სამრეწველო ამხანაგობის

„ᲨᲣᲐᲛᲐᲕᲐᲚᲘᲡᲐ“

ამით აცხადებს საყოველთაოდ, რომ თანახმად წევრთა წარმომადგენლების საზოგადო კრების გარდაწყვეტილებისა, პირველ მარტს ამა წლისა, კონსტანტინე ჩითაძის ძე თავართქილაძე ამხანაგობის წარმომადგენლობისაგან დათხოვნილია და არც

ᲰᲘᲛᲘᲣᲚᲘ, მიდის მშვენიერი ნაკეთები გზა. ამ ხეს ადგილობრივნი მკვიდრნი უწოდებენ ანაგის ხეს.

დიდ-ხუთშაბათი იყო. იქნებოდა ასე ღამის ათი საათი, როდესაც ამ ანაგის ხეში ერთს გუდა-აკიდებულს, სიღნაღიდამ სოფლებისკენ მიმავალს გლეხს მოეწია სიღნაღიდამვე მიმავალი ᲯᲔᲠᲘ ისევ ახალგაზდა, ასე 34—35 წლის, წარმოსადეგი, მხარ-ბეჟანი, ევროპიულს ტანისამოსში კეკლუცად გამოწყობილი კაცი.

— ძმაო, შორს არის აქედამ სოფ. გ—ნი? ჰკითხა ამ კაცმა გლეხს ცოტა რუსულ-ნარევის კილოთი.

— ოცი ვერსი რო იყო, მეტი არ იქნება, მიუგო გლეხმა.

— მაშ ამადამვე მივალ, როგორც სჩანს? სთქვა კიდევ პირველმა.

— რა პასუხია, შენი ჭირიმე, ამადამ თუ და თელავს ავალ, გ—ნი ხო ემანდ არი. მე თითონ იქაური ვარ და თუ შენც იქ მოხვალ, მაშ ერთი გზა გვქონია, მიუგო გლეხმა.

— ჰო, გ—ნს მივდივარ. მეგონა, ტფილისიდამ სიღნაღს დღიურ მოვიდოდ; მაგრამ აქაური დილიᲯანი მეტად ნელა დადის და ამიტომ მომიღამდა. გზის უცოდნელად კიდევ ღამე სიარული, რასაკვირველია, გასაჭირია; ამიტომ ცოტა უსალისოთ გამოვედი სიღნაღიდამ და ახლა, რაკი შენ იქაური ადმონდი, რადა მიშავს, საქმე ხერხათ მომივდა.

— უკაცრავათ-კი ნუ ვიქნები, შენი ჭირიმე, და ვინა ბძანდები, ან გ—ნში ვიდათან მიბძანდები? ჰკითხა გლეხმა, რომელსაც მეტის-მეტად აღუძრა ცნობის მოყვარეობა არამარტო თანამოგზაურის გარეგნობამ, არამედ იმის ლაპარაკის კილომაც, რომლის მიხედვით უცნობი არც ქართველს ჰგავდა, არც თუ რუსს.

— ჩემო ძმაო, აბა რა გითხრა: ჩემი ვინაობა რომ გითხრა, დარწმუნებული ვარ, ვერფერს გაიგებ და ვისთან მივდივარ—მე თითონ არ ვიცი.

— მა იგრე როგო იქნება, რო არ იცოდე, ვიდათან მიდიოდე? უფრო მეტის ცნობისმოყვარეობით ჩაეკითხა გლეხი.

— კი, ვიცი; ვიცი, რომ ჩემს დედ-მამასთან მივდივარ, მაგრამ სად არიან, სოფლის რომელ კუნჭულში სცხოვრობენ, ან ცოცხლები-ღა არიან თუ მკვდრები, ის-კი აღარ ვიცი.

— რაგო თუ დედ-მამა? მაშ ჩვენებური ყოფილხარ, თითქო სიხარულით წამოიძახა გლეხმა, რომელსაც თანდათან უფრო ეზრდებოდა ცნობის მოყვარეობა და აღარ იცოდა, რა ექნა, ისე გაიტაცა მოუთმენლობამ: შენ ბძანე მამი სახელი და მისი გამოცნობა ადვილია; ჩვენებური კაცი იგეთი ვინ უნდა იყოდ, რომ არ ვიცნობდე. მკვდარიც რო იყოდ, ისიც მეცნობაგენ, თუ ჩემ ხსოვნაში მოკვდებოდა.

— მამაჩემს ერქვა გიგოლი.

— გიგოლი...? რა ვქნა, გიგოლი ჩვენში ბევრსა ჰქვიან. მარტო მაგით ვერ გამოიცნობა.

— მყავდა დედაც. სახლი გვედგა სოფლის განაპირას, ტყის პირში, წყაროს მახლობლად; ეზოში დიდი, უშველებელი სიმაღლის კაკალი გვედგა. ჩვენ პირდაპირ, მახლოს, ხევ-

ქონებათა რწმუნებული კავკასიაში ბ ნი მედვედევი პეტერბურგში დარჩება ამ პროექტის დამტკიცებამდე.

⁂ ორშაბათს, 6 აპრილს, ტფილისის პოლიციმეისტერი ბ-ნი მასტიკი ეტლით მიდიოდა სასახლის ქუჩაზე. ცხენები დაფრთხნენ და ეტლი გაიტაცეს. ბ-ნი მასტიკი გადმოხტა ეტლიდგან, მაგრამ თავი ხეს მიარტყა და დაშავდა. იმ წამსვე დაშავებულთან მიიყვანეს მკურნალი მალინინი. ბ-ნი პოლიციმეისტერი ძლიერ არ არის დაშავებული.

⁂ ცნობილი ვენგრიელი მოგზაური გრაფი ვ. ზიჩი ამ დღეებში ტფილისიდგან ბაქოს გაემგზავრა. ბ-ნ ზიჩისთან ერთად წავიდა ბარონი იოსეფ ბანდი და სხვანი.

⁂ რუსეთის საიმპერატორო სამუსიკო საზოგადოების მთავარ დირექციის წინადადებისამებრ პეტერბურგს მიემგზავრება ტფილისის სამუსიკო სასწავლებლის დირექტორი ბ-ნი კლენოვსკი, რათა მონაწილეობა მიიღოს იმ კომისიაში, რომელიც დარსებულია ხსენებულ საზოგადოების ყველა სამუსიკო სასწავლებელთა სახელოვნო საგნებს საერთო ნორმალურ პროგრამის შესამუშავებლად.

⁂ ტფილისში ცნობა მოვიდა საერო განათლების სამინისტროს მმართველისაგან, რომ უმაღლესად ნება დართულ იქმნა სამინისტროს თანხიდგან ტფილისის პირველ გიმნაზიას თავისს სადგურის შესაკეთებლად და გასაფართოვებლად 60 ათასი მან. მიეცის სესხადო. სესხი გიმნაზიის სავანგებო თანხიდგან 12 წლის განმავლობაში უნდა იქმნას გარდახდილი. ამასთანავე ნება დართულ იქმნა მოსწავლეთ წელიწადში

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲓᲑᲐᲘ

⁂ კავკასიის ოლქის სამხედრო სასამართლოს ბრალმდებელმა ბერნაკიმ მთავარ-სამხედრო სასამართლოში გადიტანა საქმე ს. ᲯᲝᲠᲯᲐᲫᲘᲡ, რომელმაც განᲯაში ლაზარეთი მოჰკლა.

⁂ მიწად-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროს პროფესორმა ტიხომიროვმა წარუდგინა მოხსენება კავკასიაში აბრეშუმის მოშენების შესახებ.

⁂ სახელმწიფო გლეხთა შესახებ პროექტი უკვე განიხილა და მოიწონა მიწად-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროსთან დარსებულმა საგანგებო კომისიამ და მალე წარედგინება განსახილველად სახელმწიფო საბჭოს. ამის გამო მიწად მოქმედებისა და სახელმწიფო

— ჰო, ჰო, გიგოლი!.. გაფაციცებით წარმოსთქვა გლეხმა იმ კილოთი, რომლიდგანაც მოსჩანდა, რომ უცნობმა თავისი დაწვრილებითი განმარტებით თითქმის მიახვედრა იგი თავისს ვინაობას: იუდის კერძს ამბობ! შენი გვარი გადახტაშვილი ხომ არ არის?

— კი, გადახტაშვილი ვარ.

— თქვენი პირიმე! ემაᲯ რას ვხედავ? საშინელის გაოცებით წამოიძახა გლეხმა; შენ იუდის კერძის შვილი ხარ, აი გაქცეული!? დიდება შენთვის, ღმერთო ჩემო!—მოიხადა ქუდი გლეხმა და სამᲯერ გამოსახა პირᲯვარი—ე რა საკვირველებას ვხედავ, თქვენ გენაცვალეთ! კაცო, მოჩვენება იქნები, თორე როგო შეიძლება!.. გიგოლიᲯ შვილი? იუდიᲯ კერძის შვილი?.. არა, შენ გენაცვალე, ე როგორღაც დაუᲯერებელი ამბავია! ქრიᲯტიანებო, გამგონია, 25 წელიწადი იქნება, რაც იუდიᲯ კერძმა შვილი დაკარგო! ვიღას ახ-

გადმა მამიჩემის ნაბატონარ თავადიშვილის სახლი იდგა.

— ჰო, ჰო, გიგოლი!.. გფაციცებით წარმოსთქვა გლეხმა იმ კილოთი, რომლიდგანაც მოსჩანდა, რომ უცნობმა თავისი დაწვრილებითი განმარტებით თითქმის მიახვედრა იგი თავისს ვინაობას: იუდის კერძს ამბობ! შენი გვარი გადახტაშვილი ხომ არ არის?

— კი, გადახტაშვილი ვარ.

— თქვენი პირიმე! ემაᲯ რას ვხედავ? საშინელის გაოცებით წამოიძახა გლეხმა; შენ იუდის კერძის შვილი ხარ, აი გაქცეული!? დიდება შენთვის, ღმერთო ჩემო!—მოიხადა ქუდი გლეხმა და სამᲯერ გამოსახა პირᲯვარი—ე რა საკვირველებას ვხედავ, თქვენ გენაცვალეთ! კაცო, მოჩვენება იქნები, თორე როგო შეიძლება!.. გიგოლიᲯ შვილი? იუდიᲯ კერძის შვილი?.. არა, შენ გენაცვალე, ე როგორღაც დაუᲯერებელი ამბავია! ქრიᲯტიანებო, გამგონია, 25 წელიწადი იქნება, რაც იუდიᲯ კერძმა შვილი დაკარგო! ვიღას ახ-

ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

ᲜᲐᲬᲣᲜᲔᲢᲘ

გიცნობ, რაცა ხარ, კარგადა,
ჩემო გულ-შავო ძმია,
ვერ მოგენდობი, არა ვარ
უგულური და ხამია...
ენით ხარ ჩვენი, საქმით-კი
სხვისი ხარ, სხვა გიწამია!..
ძმას, დას და მომძეს გასწირავ,
თუ ვინმემ მოგცა ქრთამია.

ᲒᲣᲜᲯᲣ

ᲘᲣᲓᲘᲡ ᲙᲔᲠᲫᲘ

ამბავი

ქ. სიღნაღიდამ ჩრდილო-აღმოსავლეთისკენ მიდის ვიწრო მაღალ კიდეებიანი ხევი, რომელზედაც წინად ყოველს აქედამ თელავს მიმავალს აუცილებლად უნდა ჩაევლო. სულ სამის ვერსის სიგრძე ექნება ამ ხევს; შემდეგ სოფ. ანაგიდამ დაწყებული თელავამდის, ალაზნის ველზედ გადა-

10 მან. სწავლის ფული მეტი გარდახდეთ.

⁂ ამბობენ, რომ ფოთის ნავთსადგურში მომზდარ უბედურების დროს თვრამეტი კაცი დამრჩვალა. ბათუმის გაზეთის სიტყვით, დამრჩვალთა უმრავლესობა რაჭველი მუშები ყოფილან, რომელნიც საადგომოდ შინ მიდენილან თურმე.

⁂ გაზ. „ჩერ. ვეს.“ სწერს, რომ ქუთაისის გუბერნიის „საქალაქო საქმეთა საკრებულომ არ შეიწყნარა ქუთაისისა და ბათუმის საბჭოებისა და ოზურგეთის წარმომადგენელთა განაჩენები, რომ მუდამ წელს დახმარება აღმოვუჩინოთ ტფილისში დასაარსებლად განზრახულს პოლიტეხნიკუმისაო. საკრებულომ იმიტომ არ შეიწყნარა, რომ განაჩენებში არ იყო მოხსენებული ის წყარო, რომლიდგანაც უნდა ეძლოთ ფული პოლიტეხნიკუმისათვისაო.

⁂ გაზეთ „ნოვ. ობზ.“-ში სწერია: ქუთაისის საგუბერნიო მმართველობამ შეიწყნარა რა საბუთები ტფილისის სამოსამართლო პალატის ბრალმდებელისა, დაადგინა 31 მარტს: სისხლის სამართლის დებულების 1,089 მუხლის ძალით მიეცეს ნება სასამართლოს გამომძიებელს გამოძიოის საქმე ქუთაისის პოლიციმეისტერის სვიმონოვისა, რომელსაც ჰბრალდება სასჯელთა დებულების 362 მუხლში აღნიშნულ დანაშაულის ჩადენა, ე. ი. სამსახურის ასოლულების დროს დანაშაულის ჩადენა.

⁂ სიღნაღი. 1 აპრილს საგანგებო კრება ჰქონდათ სიღნაღის მაზრის თავად-აზნაურობას. კრებაზედ დამსწრეთა მომეტებულმა ნაწილმა სასურველად იცნო ერობის შემოღება. დანარჩენი მაზრის წინამძღოლის თავ. შალიკაშვილის მოთავეობით განკერძოებულს აზრს დაადგნენ. თავ. შალიკაშვილის პროექტი მიწების გამიჯვნის შესახებ კრებამ ერთ-ხმად შეიწყნარა. განსაკუთრებულის თანაგრძნობით მიეგება კრება იმ პროექტს, რომ ვებრძოლოთ კახურ ღვინის სახელით სხვა ღვინოების ყიდვის საქმეს და დაარსებულ იქმნა ცალკე კომისია, რომელსაც მიენდო იმის გამორკვევა, თუ რა სახით უნდა გაეწიოს ეს ბრძოლაო.

⁂ გორი. მტკვრის მოდიდებამ უზარალოდ არ დაგვტოვა. ბოძები გამოაცალა რკინის ხიდის ხით მიშენებულს ნაწილს და ეტლების მიმოსვლა შეაჩერა. თითონ ხიდმაც ორის სტენის სიგრძეზედ 3—4 გოჯით ძირს დაიწია. ხიდზედ მიმოსვლა მხოლოდ ერთის დღით იქმნა შეჩერებული. გორელები ტყუილად არ სწუხან ხოლმე გაზაფხულის მოსვლას, რადგან მდ. მტკვრისა, ფშნისა და ლიახვის მოდიდებით მცირედ არა ზარალობენ ხოლმე.

⁂ მთავრობამ ნება დართო, რომ სახელმწიფო ტყეში მოჭრილ იქმნას სამსი მარხილი ფიჩხი და 2,500 მარგილი კისისხვეის ნაპირების გასამაგრებლად.

⁂ საერო განათლების სამინისტრომ განმარტა, რომ გიმნაზიის მოსწავლეთა გამოცდის შესახებ წესის მე 38 §-ს თანახმად, შეიძლება ავადმყოფის მოწმეთის მე-VI კლასიდგან მე-VII-ში გადაყვანა საგნებში გამოუცდელად, ძველი ენების გარდა, რომლებიდგანაც გადასათარმნელს დაუნიშავენ.

⁂ გაზეთები იუწყებიან, რომ შესდგა ფულიან კაცთა ამხანაგობა, რომელსაც აზრად აქვს გამოიკვლიოს ის ადგილები, სადაც ჰფიქრობენ, რომ ნავთიაო. მუშობას თერგის ოლქის ჩრდილოეთის მხარეს კასპიის ზღვის ნაპირიდგან შეუდგებიანო.

⁂ გამოვიდა და დაურიგდათ ხელის მომწერლებს აკაკის „კრებულის“ მე-VIII ნომერი შემდეგის შინაარსით: განყოფილება პირველი: ⁂ ლექსი; უბრალო საუბარი (კრებულის ფოსტა); ოცდა-ორი თებერვალი 1898 წ.; გაიძეერები—ხეთ მოქმედებიანი კომედია; განყოფილება მეორე: რიხი-რიხის ხელმწიფე—ზღაპარი, ქართლში ჩაწერილი ვანო ლალიაშვილისაგან; ეშმაკი და ქალი—ზღაპარი, ჩაწერილი ჯავახეთში გიგო ზატბერაშვილისაგან; ხაოხური ლექსები შეკრებილი კახეთში ხ. ჩხიკვაძისაგან; თქმულება თამარ დედოფალზე—ჩაწერილი ცხინვალში თ. ალ. მაჩაბელისაგან; ტაბაყური—ლეგენდა: აფხაზები—მასალა ნ. ჯანშიასი; მოწყალე მდიდრის შვილი—ლეგენდა ხიზაბავარში ჩაწერილი კ. გვარამაძისაგან.

⁂ 6 აპრილს არტილერიის მოხელის ნიკოლოზ როგოვენკოს ცოლმა, იკატერინე ანდრიას ასულმა, რომელიც სულით ავადმყოფია, თავისის საოჯახოს გახურებულ ღუმელში თავისი ოთხის წლის ქალიშვილი შეგდო. ბავშვის ყვირილზედ მოსაშველებელ ჯარის კაცი შევარდა ოთახში და ღუმელიდგან გამოიღო ბავშვი. რომელიც 1/4 საათის შემდეგ გარდაიცვალა. სულით ავადმყოფი ტფილისის სამხედრო საავადმყოფოში დაუწვენეს, ხოლო ეს ამბავი, ბრალმდებელს, იმის ამხანაგს და გამომძიებელს შეატყობინეს.

დაბალ ფოფელი

(მოწერილი ამბები)

სოფ. კოლდოლი. ეს სოფელი დადს უბედურებაში იმეოფება ბეგრის მხრივ; სხვათა ჩვენ ჯერ-ჯერობით თავს დაკანტებთ, გადავდებთ მათ შემდეგისთვის და ეხლა აღვნიშნავთ ერთს, რომელიც დღეს თუ ხვალ დადს და არა ჩვეულებრივს უბედურებას დასტრიალებს. ეს სოფლისთვის უბედური კარემოება არის წინანდდის ხეკი, რომელსაც ეშაბსაეთ დიდეა ზარი და განუწყეტლივ სთლის და სთლის სოფლის ქონებას. წინანდდის ხეკი უწინ ორად იყოფოდა: ნახევარი ერთ მხარეს ჩაედიოდა კონდოლს, ნახევარი მეორეს. ერთის მხრიდგან ძალიან ეზარავდებოდა სოფელს: თითო მოდიდებაზედ 1,000—2,000 თუმანზედ ნაკლებ ზარალს არ მასცემდა უძრავ ქონებათა, მოძრავეთ, თუ სახდ-კართ. ერთს წელიწადს, როგორც გაგახსოვს, 4,000 თუმნის ზარალი მასცა სოფელს. ამ უბედურებამ დადი ადელეოთი გაძოიწვია კახეთში. მთავრობამ ეურადღება მიაქცია ამ უბედურებას, დახმარება ადმოუჩინა და სათავეში, 1895 წელს, უზარ-მაზარი კედლები ამოიყვანა: სიღრმეთ მაწაში 3 საჟენი და სიგანით ერთი საჟენი. მრავლიც, ამ სამაგრემ წყალი შეამაგრა და გაჯავრჩინა ძირიანსად ადმოფხვრას სოფლის ერთი მხარე.

მაგრამ ბერეული ნახევარი მიეტაკა მეორე ნახევარს, წყალი, ერთი ორად გაძღეერებული, მიეხია მეორე მხარეს და მიაქანა ტეკი და კედი. ეს ორითოდ კეთრა არის, რაც წყალმა ტოტ-ტოტა მტეკნა დაიწყო და ეხლაკე ერთს ადგილ გაძღოჭსოფს კიდეც სოფლისაკენ. თუ დროზედ არ აშენდა ამ წყალს და მეორე მხარეზედაც სიმაგრე არ გაკეთდა, რამდენსმე ხნის შემდეგ მთელი კონდოლი და ტოტიანი, თავისის 400-ზედ მეტ კომლითო, რამდენიმე მიდიოთხად დარეცული ხასელმწიფო, სასოვად-ანზაურო და საკლესიო მამულები, ქვეყნიდგან ადგებაკეკნა. სიმაგობანარია, რომ ერთ ხნოვით დაესარგებლა. რამდენიმე ათასი მანეთი, კიდრე ამოდენა ხალხი და ხაზინა სამუდამოდ ხელდასანდნა დარჩებოდნენ ეურებედ მამულიდგან და სოფლელები მათსოფრობად ბარკად გარდაიქცოდნენ.

ჩვენ გვიკვეთო, რომ მოაკრობასაკენ 30,000 მან. ეოფილა თურმე კალდებული ამ წყლის გასამაგრებლად და არ ეტეთ, როდესაც ინსაკენ ამ თანხას. ჩვენ ისიც შეკეტეკეთ, რომ თელავის მაზრის უფროსი ბანი გასეკეთა ამ საქმეს გაფაცებითა თავლეურს ადგენს და რამდენკერძეს უტნობია სხალ ეურ არს, რომ გამოგეზავნეთ ინკეურ. არ ვიცით, მთავრობამ რად დაიძინა ეს საქმე, რომელიც სრულიად არ არის დასაძინებელი.

თუ ამ ტოტა ხანში მთავრობამ არ გამოგვიგზავნა ინკანერი, რომ იგი საქმის კეთებას შეუდგებოდეს, მაშინ ადგილობრივნი მეტოვარებნი,—სახელმწიფო ქონებათა მმართველი, თავადაზნაურობა და კლესობა ამეფლებულ ფქმნებაინ ოკითხ მაჭმართან მოაკრობას და სთხოეან დახმარება.

გ. საყვარელიძე

რუსეთი

მიწათ-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა სამინისტრომ სოფლის მეურნეთა შორის კარგის თვისების თესლეულობისა და სამეურნეო იარაღების გასავ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

და პრეზიდენტის მაკ-კინლეის სურათი დასწვა. ასევე მოიქცნენ ბევრ სხვა ქალაქებშიაც. ამავე დროს თვით ამერიკის გაზეთები იუწყებიან, რომ შეერთებულ შტატებს ფლოტი სრულიად მომზადებული ჰყავს საომრად და მხოლოდ ბრძანებას ღელისო. რა წამსაც ომი იქმნება გამოცხადებული, იმ წამს ამერიკის მთავრობა თავის ფლოტს სამს ნაწილად გაჰყოფს და გაგზავნის ერთს ნაწილს კუბის უმთავრეს ქალაქ ჰავანისა, მეორეს—ფილიპეს კუნძულებისა და მესამეს— თვით ისპანისაკენაო. მეტ უურადღებას შეერთებული შტატები კუნძულ კუბას მიაქცევენ. გაზეთების სიტყვით, ამერიკის ფლოტი ეცდება კუბას გარს შემოერტყას და იქ მყოფი ისპანიელები მოსწყვიტოს ისპანიისაგან, რომ ვეღარც სურსათი მიიღონ და ვეღარც სხვა რამ საჭირო მასალა და ამ რიგად იძულებულ ჰყონ ფარ-ხმალი დაჰყარონ და კუნძული განთავისუფლონ. არც ისპანიას სძინავს და ისიც გაცხარებული ემზადება ომისათვის. ხალხმა უკმაყოფილებაც-კი განაცხადა, როდესაც მთავრობამ დაადგინა დროებითი ზავი დასდოს კუბის მეამბოხეებთან. მათის აზრით, მთავრობას იარაღით უნდა დაეწყნარებინა კუბელები და არა ზავის შემწყობით. იმ დღეს, რა დღესაც მადრიდში ხმა გავარდა, რომ მთავრობა კუბელებთან დროებით ზავის დადებას აპირებსო, აუარებელი ხალხი მადრიდის უმთავრეს მოედნისაკენ გაემართა მთავრობის წინააღმდეგ მანიფესტაციის მოსახდენად. სალამოს ცხრა საათზედ მანიფესტანტთა რიცხვი 5000 კაცს აღემატებოდა. ყოველის სიტყვის შემდეგ, რომელშიაც ორატორები მთავრობას ჰკიცხავდენ, ხალხი ხმა მაღლა ჰყვიროდა: „გაუმარჯოს ჯარს, გაუმარჯოს ისპანიას, შორს ჩვენგან მოღალატენიო“! შემდეგ ბრბო სასახლისა და ამერიკის შტატების საელჩოს შენობისაკენ გაემართა, მაგრამ პოლიცია და ცხენოსანთა რაზმი წინ გადაეღობა და გზაც აღარ მისცა. პოლიციასთან შეტაკების დროს რამდენიმე კაცი დაიჭრა. ასს კაცზედ მეტი დაპატიმრებულ იქმნა. ბოლოს თუმცა პოლიციამ და ჯარმა ბრბო გაჰფანტა, მაგრამ ხალხი იმდენად აღელვებული იყო, რომ შუადამისას რამდენჯერმე კიდევ შეიკრიბა და მთავრობის წინააღმდეგ მანიფესტაცია მოახდინა.

—

ჩინეთი. გაზეთ „Indep. Belge“-ის ბერლინელ კორეს პონდენტს ლაპარაკი ჰქონია ბერლინში მყოფ იაპონის საელჩოს ერთ წევრთან. „გერმანელებმა, უთქვამს საელჩოს ამ წევრს, კიაო-ჩაუ აიღეს იჯარით, რუსებმა—პორტარტური და ტალიენ-ვანი, ფრანგებს აზრადა აქვთ ყუ-ჩანი აიღონ, ხოლო ინგლისელებს—ვეი-ხაი-ვეი. ერთის სიტყვით სახელმწიფო სახელმწიფოს ასწრობს, რომ ჩინეთის რამე გამოჰგლიჯოს და იმის რომელსამე კუთხეს დაეპატრონოს. სასაცილოა, ევროპის დიდნი სახელმწიფონი ჩინეთის როგორ ექცევიან და როგორის ლამაზიებით ცდილობენ თვალები აუხვიონ! სახელმწიფოთ თითქოს იდუმალი ხმა მოესმათ, რომელიც ეუბნებათ: „დისაკუარეთ, ჩინეთის უზარმაზარი სახელმწიფო! იგი თქვენია, მაგრამ, როგორც ძმებმა, ისე გაინაწილეთო“. მგონია ინგლისს აზრადა აქვს ჩვენც ისევე მოგვექცეს, როგორც ევროპის სახელმწიფონი ჩინეთს მოექცნენ. ინგლისი ჰფიქრობს იჯარით აიღოს ვეი-ხაი-ვეი, რომელიც ჩვენ ჩინეთთან ომის შემდეგ გვიჭირავს და ამ აზრის განსახორციელებლად სხვა და სხვა დიპლომატიურ ხრიკებსა ჰხმარობს და ათას ნაირად გვლიქუცებს, მაგრამ ინგლისელებმა არ უნდა დაივიწყონ, რომ ჩვენ „აღმოსავლეთის პრუსიელები“ ვართ და ჩვენ მტერს ყოველთვის პასუხს გავცემთ. ჩვენ გავიმარჯვეთ ჩინელებზედ და ამ გამარჯვებით ბევრი სარგებლობა მოგველოდა, მაგრამ ევროპის სახელმწიფოთ ხელი შეგვიშალეს და თითქმის ცალიერზედ დაგვსვეს. ჩვენ თუმცა დაუთმეთ ევროპას, მაგრამ ამასთან ცოტა არ იყოს გამოვფიზიზლდით კიდეც და შეიარაღებას შეუთექეთ. ამ ჟამად იაპონია ისეთის ფლოტისა და ჯარის პატრონია, რომ ადვილად შეუძლიან ევროპის უძლიერეს სახელმწიფოს გაუმკლავდეს. ამიტომ იგი ნებას არავის მისცემს ხელიდგან გამოაცალოს ის, რის პატრონადაც თავის თავსა სთვლის. ჩვენი ერთი ჰფიქრობდა: როგორ იმოქმედებს მშობლებზედ იმ ამბის გაგება, რომ მათ დაუბრუნდათ ოც-და-ხუთის წლის უნახავი შვილი, რომელიც, იქნება, მკვდარიც ჰგონიათ და რომელზედაც ალარც-კი ჰფიქრობენ, ნამეტნავად იმ შემთხვევაში, როცა იმასაც გაიგებენ, რომ ეს შვილი დაიხსნის სიღარიბის ბრეკალებიდამ და ამიერიდამ ფუფუნებასა და განცხრომას მიანიჭებს; მეორე ჰფიქრობდა: როგორ გაიხარეს ჩემი ქოხმახობა, როცა ხვალე ამ ფულით ჩვენ ბაზაზთან მივალ, ჭრელ-ჭრელ საკაბასახალათოებს გამოვართმევ და ყველას სათითოდ დაურიგებო.

II

გლები გიგოლი გადახტა შვილი, ანუ როგორც მას მეტ სახელად ეძახოდნენ, იუდის კერძი, იყო მთელს სოფელში ცნობილი, ვითა გაუტანელი, უმეზობლო, დიდად უკეთური და ავ-ყინა კაცი. აქედგან ცხადია, თუ რად დაუმსახურებია მას ასეთი საშინელი სახელი, როგორც არის იუდის კერძი. დღეს იგი მოხუცებული იყო, მაგრამ მისი მაღლიერი, ისეზედ კაის მოქმელი მთელს სოფელში ერთიც არავინ მოიპოვებოდა. გარეთ ავი და შავი, არც შინ, თავისის ოჯახისთვის, იყო შაქარშარბათიანი: ქვეყანა ჰხედავდა, რომ სიბერის დროსაც-კი არ იშლიდა ცოლის მწარებას, რომლის სიბრალულით მთელი მეზობლობა იწოდა.

მისი ერთად-ერთი შვილი შაქრა ჯერ ისევ ცხრა-ათის წლის ბალღი იქნებოდა, როდესაც გაუსხლტა იმის მკაცრ, შეუბრალებელ და შეუწყნარებელ ხელებს; საბამად უბრალო რამ გარემოება იყო საჭირო, რომ ბავშვისთვის მხეცურის გამომეტებით ეცემა, და რადგან ასეთს გარემოებას მუდამ დღე ჰპოულობდა, ამიტომ პატარა შაქროსთვის დღე არ გავიდოდა, რომ მამას არ ეცემა. ბოლოს მოთმინებიდამ გამოსულმა უსუსურმა ბავშმა მიატოვა მშობლების სახლი, გაიპარა გ—ნიდამ, გაჰყვა სოფელ-სოფელ, ხან ვის ჰპყვა, ხან ვის დაედევნა, ხან რომელს მგზავრს შეაბრალა თავი, ხან რომელ მეურმეს. იმდენს ეშაკობას-კი ჰხმარობდა, რომ ყველას თავს ობლად, უპატრონოდ აცნობებდა და რომელ სოფლიდამ იყო, იმასაც ყველას უმალავდა. ობლობისა და უპატრონობის გამო ყველა იბრალებდა, ლუკმას აწვდიდა და თავ-შესაფარს აძლევდა. ამ ყოფით მიახწია თელავამდის, სადაც ერთმა მედუქნემ აიყვანა დუქნის ბიჭად. იქ დაჰყო მცირე დრო იმ შიშში, რომ მამას არ მიეგნო და შინ არ დაებრუნებინა. ამ დროს განმავლობაში ტფილისის ამბებიც შეიტყო, მგზავრებსაც დაუწყო თვალიერება და ბევრიც ალარ დაახანა, დაჰკრა ფეხი და თავი ტფილისში ამოჰყო. აქ ერთს სირაჯს მიებარა. ძლიერ მალე ამავე სირაჯის წყალობით ახლა მოსკოეს მიახწია და აი, აქ დარჩა იმ დრომდე, ვიდრე თავისს სამშობლოში დაბრუნდებოდა. აქ თავისი ცხოვრება აღეპ-მიცემმაში ბალლობის ბაგეზედ ყოველ მხარეს. ამ ცნობებთან ერთად დაბეჭდილია ხოლმე ცნობები იმის შესახებაც, სხვა და სხვა ადგილას რამდენსამე დღის შემდეგ როგორი დარი იქმნება. გამოკვლევამ დაამტკიცა, რომ ერთის წლის განმავლობაში, 1896 წლის 31 მარტიდგან 1897 წლის 31 მარტამდე ყოველ 100 ამბავზედ, რომელშიაც წინასწარგამოცნობა იყო აწერილი მოსალოდნელის დარის, 80 მართალი გამომდგარა. მაშასადამე, ინგლისის სამეტეოროლოგიო სადგურები ძლიერ ღიდს სამსახურს უწევენ მთელს ინგლისის მეურნეობასა და მოწყად-მოქმედებას.

* * *

ამ ბოლო დროს მეცნიერნი დარწმუნდნენ, რომ პირუტყვს ისეთი ნიჭი აქვს, რომელიც ადამიანს აკლია. ეს ნიჭი ის არის, რომ პირუტყვს შეუძლიან გზა გაიგნოს ისეთის ადგილიდგანაც-კი, სადაც სრულებით არა ყოფილა არც ერთხელ. ერთი ასეთი მაგალითი კიდეც დაბეჭდილი იყო ჩვენს გაზეთში. მოთხრობილი გვქონდა, რომ ერთი კაცი სადღაც წაეყვანათ, ისეთ ადგილას, სადაც ეს კაცი არასოდეს არა ყოფილა და მიეუხდავად ამისა, თავის თავად დაბრუნებულა ბინაზე. ფრანგულ ჟურნალ „Revue Scientifique“-ის უკანასკნელ ნომერში დაბეჭდილია კიდევ შემდეგი მაგალითი, რომლითაც მტკიცდება, რომ პირუტყვებს მართლა აქვთ ზემოხსენებული ნიჭი.

პარიჟში ერთის ხელოსანის სახლობა გადავიდა ერთის უბნიდგან მეორე უბანში და სახლში კაცა დავიწყებოდთ. რაკ დღის შემდეგ კაცა თითონ მივიდა ხელოსანის ახალ სახლში, ძლიერ გამხდარი და უკმეღლობით მისუსტებული.

ᲛᲪᲘᲠᲔ ᲨᲔᲜᲘᲨᲕᲜᲐ

—

მე მარჩენია შაკი კედელ,
თოკდაინ ეანუდაინი,
ორი რამ ბუდობს, ჩანჩქარიც
გადმოჭეკსს ბრალი წყალინი.

რაფიელ

ქართულის ენის ღრმად ცოდნა ჩვენს მოძღვარ-მასწავლებელს რაფიელს დედას რძესთანავე შესისხლხორცებია. თუ იგი ჰხმარობს ჩანჩქარს, მაშ რაღას ვწოლადმიღლობთ! ხოლო საჭიროა მცირე განმარტება.

ჩანჩქარი საქართველოში სხვა დასხვა ნაირია; საქართველოში-მეთქი, რადგან აქ ქვეყნის შენობა ნაირ-ნაირია: მთიან-გორიან-კლდოვანი და ბარიან-ველიანი. გარნა თვით მთა-კლდეებიც სხვა-და სხვა ნაირია. ზოგი კლდეა ფრიალო, ძირიდგან თავამდის სწორედ ალმართულ-აღზიდული, ზოგი ძირში შეუსულმეულია და

ანუ თავ-წამოშვერილ-წამოწვდილი, ზოგი მიწოლილია. ბარიც ხომ ყველგან ვაკობა არ არის, არამედ ზშირად გვლარძნილია, ე. ი. ღელვან-ფოსოიანი, ღრანტე-ხრამიანი და ჩუღური.

ბუნ ბის ამგვარს შენობას ჩანჩქერებისა და მდინარეებისთვის მაუნიჭებია სხვა და-სხვა თვისება. ავიღოთ ჯერ მდინარეები. ზოგი მთა ბინაზის, მიიდგესის (მდ. ილტო, ცხენის-წყალი), ზოგი ქვეკ-ქვეკეთ მიდის (მდ. ქცია), ზოგი ჰხხრიალებს, ჰრეხავს, როხროხებს, ჰყვირის, სტეხავს, ჰრეკავს (მდ. ჩხერიმელა, ჭოროხი, რეხულა, ყვირილა, ტეხურა, ნარეკავი და სხ.), ზოგი რონინებს *), ვითარცა რიონი (სავსურად „რივენ“ საზოგადოდ ჰქვიან მდინარეს და კერძოდ რიონს). გვგონია, რომ ამავე ფესვიდგან უნდა წარმომდგარიყოს სახელეებიც: არეში (არაზი, რახსი, არაქსი), არაგვი, ალაზანი (=არაზანი), იორი, ლიახვი (ლია+ხევი).

ამ სახითვე, ქართველს კაცს წვლილად განუსაზღვრავს ჩანჩქერთა თვისებანიც და ყველა ჩანჩქერისთვის შესაფერი სახელი უწოდებია. ვითარცა მეჩხერი, ჩაპარეული, ჩახრალა, წყდის გარდმოსაჭანელი, წყდის გარდმოსაგდომი ანუ გარდმოსაშვები.

ბარსა და ვაკეზედ მიმდინარე წყალთ ღელე-ღულე რომ შეხვდება და ჩაიხრიალებს, გაჩნდება ჩახრალა, რომელსაც კაკ-ელისენში ჰქვიან ჩალარანა, რადგან მალლიდგან დაბლა ჩანქრევის დროს წყალი ღურღურებს, ზრიალ-ხრიალებს.

წყდის გარდმოსაჭანელი ჩანჩქერი იცის მხოლოდ მიწოლილ მთასა და კონცხზედ, რომელზედაც წყალი დაქანებული მორბის, ინჩქრევა.

წყდის გარდმოსაგდომი ანუ გარდმოსაშვები ჩანჩქერი მაშინ წარმოსდგება, როდესაც სწორედ აყუდებულ და ანუ ძირშეტყლეფილ და თავწამოწვდილ მთა-კლდისა მწვერვალიდა-

*) ამ სიტყვის ფესვი არის „რ“, ვინაითგან ვამბობთ ი ა რ ე ნ, რაბა. მაქს მიფლერის თქმით, თითქმის ყველა ენებზედ წყარო, მდინარე ალნიშნავს რონინს, მიმავლობას. ამიტომაც არის, რომ ვამბობთ მ დ ინ ა რ ე, რადგან მიდინება, დენავს, ვამბობთ რუ, რ ე ვი (ბატბერდის კრებულში მე-X საუკ. რომ რუვის მაგიერ), რომ რონინებს, იარაბა; რეხხმეული და სხ.

34—35 წლის ვაჟკაცი ევროპიელს ტანისამოსში ფაქიზად და კოხტად გამოწყობილი. რაკი სამშობლოში დაბრუნება გადასწყვიტა, მიჰყიდ-მოჰყიდა, რაც-კი რამ მოსკოვში ებადა, ძველით და ახალით შეუგროვდა ექვსას-შვიდასი თუმანი; ეს ფული ჩაიდო ჯიბეში, ჩაჯდა ორთქლითმატარებელში და რამდენსამე დღეს გაჩნდა ტფილისს, შემდეგ ქ. სილნადში.

გიგოლი იუდის კერძი-კი დარწმუნებული იყო, რომ მისი შვილი შაქრა გ—ნის ტყის მგლებმა შთანთქეს, რადგან დაკარგვის დღეს, ხშირ-ბინდზედ, ნაცემი-ნამტირალევი გაგდო ტყისკენ ვირის საძებრად და მას შემდეგ შაქრა აღარავის უნახავს, ცამ ჩაყლაპა თუ მიწამ, არავინ იცოდა.

ალ. მირიანაშვილი

(დასასრული იქნება)

მვე წყალი მოსწყდება, მოეშვება, გარდმოვდება და უფსკრულში ჩაინ ქრეკა (ჩანქრეკა).

ჩანჩქერსა და ჩახრიალას შორის ის განსხვავებაც არის, რომ ჩახრიალა აღნიშნავს მხოლოდ ძრს ჩავარდნილ წყლის ხმას (ხრიალს, შრიალს), ხოლო ჩანჩქარი ამ ხმასაც და კიდევ ძირს დაცემულ წყლის ძლიერს ხეთქებას, ხეკვილს, მიწყდომ-მოწყდომას და დანქეფას.

მ. ჯანაშვილი

შემოწირულება

ჩვენ მივიღეთ ბ-ნ დ. ართმელაძისგან სარიყამიშის ქართველთა შორის შეკრებილი 26 მან. ჩვენის სასიკადულო მეფის ერეკლის ფონდის სასარგებლოდ და ეს ფული დანიშნულებისამებრ გარდავიცეთ.

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა საგენტოსაგან).

4 აპრილი

მადრიდი. მინისტრთა საბჭომ, რომელსაც დედოფალი თავმჯდომარეობდა, იმ დღედ, რა დღესაც კორტესებმა უნდა დიიწყონ მოქმედება, ოთხშაბათი დანიშნა. დედოფალმა ხელი მოაწერა დეკრეტს ფლოტის გასაძლიერებლად საერო ხელის მოწერის შესახებ.

კარიში. როდესაც საფრანგეთის მთავრობამ შეიტყო, რომ ოსმალეთმა განიზრახა დააარსოს ვატიკანში სადიპლომატო წარმომადგენლობა, ჰანოტო დიდად წინააღმდგა ამას და განაცხადა, რომ ასეთი საშუალება უარსა ჰყოფს საუკუნოებით დაკანონებულს საფრანგეთის უფლებას, რომლის ძალითაც ის მფარველობას უწევდა ქრისტიანეთ აღმოსავლეთშია. გაზეთი „Temps“-ი იუწყება, რომ პაპამ უარი შეუთვალა ოსმალეთს და ნება არ მისცა დააარსოს მან ვატიკანში სადიპლომატო წარმომადგენლობა.

5 აპრილი

მალაგა. აქ პატრიოტული მანიფესტაცია მოხდა. იმ სახლს, სადაც ამერიკის საელჩოა მოთავსებული, ქვებს ესროდნენ, შემდეგ ლერბი ჩამოჰგლიჯეს და ქუჩა ქუჩა ათრიეს. მანიფესტანტთა დასაწყნარებლად სამეფო პრეფექტი და ჟანდარმები ჩაერიენენ.

ვაშინგტონი. სენატი. კამათის განახლებისას იმ განაჩენის შესახებ, რომელიც გარეშე საქმეთა კომიტეტმა დაადგინა, ბევრი გატაცებული სიტყვა წარმოითქვა. ბევრმა სენატორმა მოიხოხოვა, რომ მშვიდობიანობა იქმნას დაცულიო.

მადრიდი. შინაგან საქმეთა მინისტრმა მისწერა მალაგის პრეფექტს, რომ დაიკმაყოფილე შეერთებულის შტატების ელჩი და დაამტკიცე ისინი ვინც მანიფესტაციის მეთაურნი იყვნენო.

კარიში. ჰანოტომ მოიწვია 11 აპრილს საერთაშორისო კომისია, რომელსაც დავალებული აქვს დაასახელოს ის დღე, რა დღესაც საბერძნეთის სესხი უნდა იქმნას გამოცემული.

ვაშინგტონი. ბრძანება იქმნა გაცემული იმის შესახებ, რომ 8 ქვეითი რაზმი ახალ ორლეანში შეიკრიბოს, 7—მობილში, 7—ტამში (ფლორიდა), ცხენოსანთა 7 რაზმს, მსუბუქ ბატარეიებს და ცხენოსან რაზმებს, ორის გარდ, ჩიკამანგაში ჰგზავნიან. მობილიზაცია 20,000 ჯარის-კაცს შეეხება.

სენატმა დაადგინა, რომ დღეს უეკველად კენჭი უყაროს კუბის შესახებს დადგენილებას.

ბელგრადი. ხმა დადის, რომ შინაგან საქმეთა მინისტრმა შეიწყნარა წინადადება იმის შესახებ, რომ სამართალში იქმნას მიცემული ქალაქის მოურავი პაშიჩი, რომელსაც მეფის შეურაცხება ჰბრალდება. პაშჩს დაუპატიმრებენ.

კონსტანტინეპოლი. გუშინდელს კრებაზედ ელჩებმა ორი ნოტა შეადგინეს—საბერძნეთის სესხისა და თესალიიდგან ჯარის გამოყვანის შესახებ.

სიმლა. ივლნისის ემირმა მირ-ატტა-ხანი გარდაცვალებულის მთავარსარდლის ხაიდერ-ხანის მოადგილედ დანიშნა.

6 აპრილი

შანხაი. პრინცი ჰენრიხ პრუსიელი მოვიდა.

პალერმო. პალატის დეპუტატთა არჩევნების დროს კრისპი ხელ-ახლად იქმნა არჩეული დიდის უმრავლესობით.

ვაშინგტონი. სენატი. 67 ხმის უმეტესობით 21 ხმის წინააღმდეგ შეწყნარებულ იქმნა სენატის კომისიის უმრავლესობის მოხსენება, ტიურპის მიერ შესწორებული,—რომელშიაც ნათქვამია, რომ საჭიროა აღიარებულ იქმნას კუბის რესპუბლიკაო. უფუოდ შეტაკება მოხდება ორსავე პალატას შორის. როგორც ზოგიერთის ცნობებიდგანა სჩანს, დიდი წინააღმდეგობა გამოეცხადება იმას, რომ საკანონმდებლო უფლებამ აღიაროს მეამბოხეთა მთავრობის დამოუკიდებლობაო.

ვაშინგტონი. იმ განაჩენთან ერთად, რომელიც კომისიის უმრავლესობამ დაადგინა, სენატმა შეიწყნარა დევისის დამატებითი წინადადებანი, რომელშიაც ნათქვამია: 1) შეერთებული შტატები უარ-ჰყოფენ იმას, ვითომ აზრად ჰქონდეს მიიჩემონ უზენაესი უფლება, კანონ-მდებლობა და ბატონობა კუბისა; 2) მას საგნად მხოლოდ კუბის დამშვიდება აქვს და ამ აზრის განხორციელებისთანავე კუნძულის ბმგეკოვას ადგილობრივ მცხოვრებლებს დაუთმობსო.

პარიში. იუწყებიან, რომ ზოლომ მოწმეთა სიაში ალფრედ დრეიფუსიც აღნიშნა, რომელიც ეშმაკის კუნძულზედაა დამწყვდეული.

8 აპრილი

ვაშინგტონი. წარმომადგენელთა პალატამ, 179 ხმის უმეტესობით 155 ხმის წინააღმდეგ, მიიღო დინგლეის წინადადება, რომლითაც მოწონებულ იქმნა პალატის მიერ სენატის დასკვნა შესწორებით, რომლის ძალითაც იმ სიტყვების ნაცვლად რომელშიაც ნათქვამია კუბის დამოუკიდებლობის შესახებ, რჩება სიტყვები: „კუბა თავისუფალი უნდა იყოსო“.

ლონდონი. სადიპლომატო კორპუსი ხელ ახლა შეუღგა იმის განხილვას, დიდთა სახელმწიფოთ უნდა მიჰმართონ შტატებს იღონონ რამ თუ არა, რომ საქმე მშვიდობიანად დამთავრდეს. სადიპლომატო კორპუსის დადგენილებანი ჯერ სახელმწიფოთა მთავრობებს უნდა წარედგინოს.

კონსტანტინეპოლი. სასახლის მდივანი ჯევად-ფაშა პეტერბურგში მიდის განსაკუთრებულის მიდიბილობით, კრიტის გუბერნატორის და დარჩენილის სამხედრო გადასახადის შესახებ მოსალაპარაკებლად.

ვაშინგტონ. სენატისა და პალატის შეერთებულის კომისიის წევრთ მიიღეს სენატის რეზოლიუცია იმ ადგილის გარდა სადაც ნათქვამია აღიარებულ იქმნას კუბის რესპუბლიკის დამოუკიდებლობაო. შემდეგ სენატმა 42 ხმის უმეტესობით 35 ხმის წინააღმდეგ, და წარმომადგენელთა პალატამ, 310 ხმის უმეტესობით 6 ხმის წინააღმდეგ, შეიწყნარეს შესაფერი მოხსენება. სენატის სხდომა დასრულდა დილის 1 საათსა ⅋ 50 წ., წარმომადგენელთა პალატისა—2 ს. და 45 წ. როდესაც პალატის სხდომა ცოტას ხნობით შეჩერებულ იქმნა, წევრები კარიდორებში შეიკრებნენ და პატრიოტულ საგალობლებს მღეროდნენ. ორსავე პალატის მიერ შეწყნარებულ რეზოლიუციას დღეს წარუდგენენ მაკ-კინლეის, რომელიც მოაწერს კონგრესის საზოგადო რეზოლიუციას და იმ წამს ამის შესახებ ისპანიას აცნობებს. კაბინეტის საბჭო დაადგენს იმ ვადას, რა ვადის განმავლობაშიაც ისპანიამ პასუხი უნდა გასცეს. ეს ვადა, უთუოდ, 24 ან 48 საათი იქმნება. ამერიკის ფლოტის გამგზავრებას ამ კვირის დასასრულს მოელოდებიან.

პარიზი. დერეფნების წინააღმდეგ ომი შეჩერებულ იქმნა ივლისის დამლევამდე.

ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘᲡ ᲑᲘᲠᲟᲐ, 7 ᲐᲠᲐᲠᲘᲐ

	მეფიდ-ლისა.		ᲒᲐᲛᲘᲧᲘᲓᲣᲚᲘᲡᲐ		ᲒᲐᲛᲘᲧᲘᲓᲣᲚᲘᲡᲐ	
	მან.	კ.	მან.	კ.	მან.	კ.
ᲮᲣᲗ მანეთიანი ოქრო	—	„	—	„	—	„
5%-ნი მომგებიანი გირავნობის ფურცლები სახელმწიფო სათავად-აზნაურთა ბანკისა	—	„	—	„	224	
4½% გირავნობის ფურცლები იმავე ბანკისა . .	99¾		—	„	—	„
6% ფურცლები ქუთაისის სათავად-აზნაურთა ბანკისა .	102		—	„	—	„
5% იმავე ბანკისა.	100		—	„	—	„
6% ტფილისის სათავად-აზნაურთა ბანკისა	102		—	„	—	„
5% იმავე ბანკისა.	100		—	„	—	„
5% ობლიგაც. ტფილისის ქალაქის საკრედიტო საზოგადოებისა . . .	100½		—	„	—	„
5% პირველი შინაგან სესხის მომგებიანი ბილეთი .	283½		—	„	—	„
5% მეორე შინაგან სესხის მომგებიანი ბილეთი	248		—	„	—	„

—✦✦—

წერილი რედაქციის მიმართ

—

ამითი ვაცხადებ ანგარიშს ქართულ სალამოსას, რომელიც ამ წლის 25 ივნვარს იყო გამართული ქ. განჯაში „ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების სასარგებლოდ“. შემოსავალი იყო: ნომრიან ბილეთებისა—490 მ. 80 კ., შესასვლელ ბილეთების—61 მ. 50 კ. და შემოწირულება—205 მ., სულ 757 მან. 30 კაპ.

აქედგან დაიხარჯა: სალამოს გასამართავად სულ 376 მან. 40 კაპ., წმინდა შემოსავალი დარჩა 380 მან. 90 კაპ., რომელიც გაეგზავნა „ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ გამგეობას.

სალამოს გამმართველნი დიდს გულითადს მადლობას უცხადებენ არტისტ-ქალს ნ. მ. გაბუნია-ცაგარელისას, არტისტს ი. გ. კარგარეთელს და სხვათ, რომელთაც მიიღეს მონაწილეობა სალამოს გამართვაში; აგრეთვე ყველას, ვინც ალმოუჩინა დახმარება ფულის შემოწირულობით.

სალამოს გამგე ელენე აბულაძისა

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐᲜᲘ

!!ერიდეთ არ მოსტყუვდეთ!!

ᲰᲘᲒᲘᲔᲜᲐ

ᲑᲝᲠᲜᲝ-ᲛᲘᲛᲝᲚᲘᲡ ᲡᲐᲞᲝᲜᲘ

გ. ფ. ᲘᲣᲠᲒᲔᲜᲡᲘᲡᲐ

აქრობს ჭორფლს, სიცხისგან დაწვას, ყვითელ ლაქებს, ფერის მეამეულსა და მეტკეტებს, აგრეთვე ხეობს ოფლს, ვერრეკვთ, როგორც კეთილ-სურნელოვანი და მაღალის ხარისხისა, ეს საპონი იხმარონ.

✦ ოქროს მედალი 1895 წ. ✦

ᲤᲐᲡᲘ ᲗᲘᲗᲝᲗ ᲜᲐᲭᲗᲘᲡᲐ 50 ᲙᲐᲞ., ½ ᲜᲐᲭᲗᲘᲡ 30 ᲙᲐᲞ.

იყიდება ყველა საუკეთესო საფთიაქო მაღაზიებსა და აფთიაქებში.

პირველი საწყობი მთელის რუსეთისათვის გ. ფ. იურგენსონს მოსკოვში აქვს. დეპო ტფილისში აღმეროდთან, კაკაესიაში საფთიაქო ნივთებით მოვაჭრე ამხანაგობასთან, ცურნინოვთან, ფრიდენკოთან, ძძ. ჰოპოფებთანა და არისტაკოვთან. (24—მ.—11)

„ᲬᲔᲠᲐ-ᲙᲘᲗᲮᲕᲘᲡ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲡ“ ᲬᲘᲒᲜᲘᲡ ᲒᲐᲚᲐᲮᲘᲡᲐᲨᲘ

ისყიდება შემდეგი წიგნები:

	მან.	კ.
ილია ჭავჭავაძის ბიოგრაფია	„	20
მოლიპულ გზაზე, მოთხრობა	1	„
მთიულეთი ალ. ფრონელისა	„	70
მოსაელის მცველნი გოგეგაშვილისა	„	20
ბიროემანსი. კარგარეთელისა	1	„
ყვავილთა შორის საყმაწვილო წიგნი სურათებით, მშვენიერის ყდით . .	1	„
ამბავი ცხოველთა სამეფოსი. სურათებით და მშვენიერის ყდით . . .	1	„
სურათი მეფე ერეკლესი ყმაწვილობის დროს .	„	25
კანვაზე საკერი ანბანი .	„	40
ქართლის ცხოვრება I წიგნი გამოცემა ზ. ჭიპანაძისა	„	40
ლექსები ანტონ ფურცელაძისა ფასი . . .	„	40
ვეფხვის ტყაოსანი სურათებიანი მშვენიერის ყდით	10	„
ქ. ნიკოლაძის ნაწერები .	„	30
კეთილი ძაღლი . . .	„	20
თხზულ. მამია გურიელისა	1	„
ქრონიკები თ. ჟორდანიასი	3	„
ისტორიული ნარკვევი, ალ. ჭყონიასი	1	50
ნ. ნიკოლაძე. ბიოგრაფია	„	20
აკაკი წერეთელი. ბიოგრაფია	„	15
ამირან-დარეჯანიანი .	1	„
ჩვენი ახალი მწერლობა სალარაძისა	„	40
ბუნება და ცხოვრება ი. ალხაზიშვილისა . .	„	60
გედები. საყმაწვილო წიგნი	„	20
პარტახი მოთ. ნინოშვილისა	„	20
ორი ეტიუდი	„	20
როგორა ცხოვრობდენ ადამიანები ძველად . .	„	25
სახალხო ლექსები და ლეგენდები	„	20
საქართველოს ისტორია დ. ბაქრაძისა	1	„
საქართველოს ისტორია მ. ბროსესი	„	70
მეფე გიორგი ბრწყინვალე, ურბნელისა	„	20
ძეგლის დება (მეფე გიორგის სამართალი), მისივე.	„	25
ათაბაგნი ბეკა და ალბუღა და მათი სამართალი, მისივე	„	50
თამარ მეფე დ. კარიჭაშვილისა.	„	15
სვიმონ მეფე, მისივე . .	„	10
როსტომ მეფე, მისივე .	„	10
წყარო არ. ქუთათელაძისა I წიგნი	„	40
წყარო წიგნი II მისივე .	„	50
Свѣдѣнія о памятникахъ грузинской письменности проф. А. Цагарели. I выпускъ . .	1	25
II вып. . .	1	50
О грамматической литературѣ грузинскаго языка, его-же . . .	„	50 „
Грамоты и другіе документы XVIII ст., его-же	3	-

ᲑᲣᲚᲚᲘᲡ ᲜᲔᲠᲒᲔᲑᲘ

ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ

დ. ᲮᲝᲜᲛᲘ

ა. ა. **ᲡᲐᲣᲐᲠᲝᲕᲘᲡ** და მ. პ. **ᲡᲐᲜᲐᲫᲘᲡ** აბრეშუმის ქარხანაში.

(5—62—3)

Дозволено цензурою, Тифлисъ 8-го Апрѣля 1898 г. ᲡᲢᲐᲛᲑᲐ Მ. ᲨᲐᲠᲐᲫᲘᲡ ᲓᲐ ᲐᲛᲮᲐᲜᲐ�გᲝᲑᲘᲡ. ᲠᲔᲓᲐᲥᲢᲝᲠ-ᲒᲐᲛᲝᲛᲪᲔᲛᲚᲘ ᲘᲚᲘᲐ ᲭᲐᲕᲭᲐᲕᲐᲫᲔ.